A°. 1843. No. 58.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden.

WOENSDAG 22 MAART.

De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels *f* 1,00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Van de Turksche grenzen, 6 maart. Door de overheid te Semlin is nu aan de Servische vlugtelingen aldaar werkelijk aangezegd, dat de Oostenrijksche regering zich, op verzoek der Porte, gedrongen gevoelt hen verder van de grenzen te verwijderen, en dat zij dus zoo spoedig mogelijk Semlin hebben te verlaten. — Het bevestigt zich meer en meer, dat keizer *Nikolaas*, wanneer de Porte bij hare halsstarrigheid volhardt, voornemens is de beslissing aan de bajonetten over te laten; en op de grenzen wil men reeds verschillende opmerkingen hebben gemaakt, die de mogelijkheid van oorlogzuchtige oogmerken aanduiden.

DUITSCHLAND.

Uit Wurtemberg, 15 maart. De Wurtembergers hebben hunne Tweede Kamer om brood gebeden, en deze heeft hun eenen steen gegeven. Van alle zijden des lands waren dringende petitien voor openbaarheid en mondelijke voordragt bij de criminele regtspleging ingekomen; in de Kamer zelve is dit beginsel met de kracht der waarheid en door overwegende talenten verdedigd. Niettemin heeft de Wurtembergsche Kamer met 50 tegen 37 stemmen een ontwerp van wet voor den strafregtelijken aangenomen, dat op het beginsel van geheime, schriftelijke regtspleging gebouwd is, en waarbij slechts in zeldzame, bijzonder zware gevallen en armzalig brokstuk van openbaarheid gevoegd is. Onwillekeurig voelt men zich genoopt eene vergelijking tusschen het gedrag der Wurtembergsche en Saksische Kamers te maken, en men moet het onderscheid niet aan het Wurtembersch volkskarakter, maar aan de wijze, waarop hunne Tweede Kamer is zamengesteld, toeschrijven. Onder de 50 jabroers behooren namelijk 9 afgevaardigden uit de ridderschap, die door 10 leden vertegenwoordigd was; 23 van de ambtenaren der regering, waaronder weder twee van der ridderschap; 6 (dat is alle) door de regering benoemde geestelijken van de evangelische geloofsbelijdenis; 2 katholieke geestelijken en slechts tien afgevaardigden welke geene ambtenaren zijn. Van zulk eene Kamer, bij welker verkiezing noch de pers gehoord, noch eenig openbaar beraad der kiezers kan plaats hebben, was niets anders te wachten.

Frankfort, 17 maart. Het laatste alhier bekende bulletin wegens de ziekte van den aartshertog *Frans Karel*, is van den 12den dezer en luidt nog niet zeer gunstig. Z. K. H. had, op eigen begeerte, het sacrament des avondmaals ontvangen. [Te Parijs liep eergisteren het gerucht, dat die prins overleden zou wezen].

PRUISSEN.

Berlijn, 14 maart. Sedert eenige dagen hoort men, dat bij de Pommerensche standen, en, naar men zegt, ook bij die van de provincie Posen, zeer vrijzinnige voorstellen tot het verkrijgen eener constitutie gedaan zijn. Het voorstel bij de Pommerensche standen ging van den graaf *Schwerin* en den heer *van der Heiden* uit; alle afgevaardigden uit de steden sloten zich aan hen aan, ondersteund door eenige stemmen uit den ridderstand; niettemin kon het de meerderheid niet verkrijgen en werd dus ter zijde gelegd. Petitiën aangaande openbaarheid en mondelijke voordragt der regtspleging, en omtrent de vrijheid der pers, zijn bijna bij alle vergaderingen der provinciale standen ingekomen. De petitie der stad Stettin, welke door het aanzienlijkst gedeelte der burgers en kooplieden geteekend was, levert een schoon bewijs op, hoezeer het streven naar vrijzinnige instellingen door het geheele land levendig wordt. De oude tijd is voor altijd voorbij, en zal nooit terugkeeren, hoezeer eene zekere partij ook zuchten moge.

— Men spreekt hier weder veel van het oprigten van regtbanken van eer, welke ten doel zouden hebben het tweegevecht tegen te gaan.

Bonn, 18 maart. Voor de eerstemaal sedert vele jaren vertoont zich thans weder een komeet met langen staart, die hier gisteren avond, en waarschijnlijk wel overal, waar de hemel helder was, is waargenomen. Over dezen vreemdeling kan men nog slechts vermoedens uiten; waarschijnlijk komt hij uit het zuiden en is de aarde vrij nabij. Binnen weinige dagen zal men meer over denzelven zeggen en tevens bepalen kunnen, of hij nog lang zigtbaar blijven en ons bij een hoogeren stand aan den hemel het schouwspel van zijn prachtigen staart zal vertoonen, dan wel of hij, spoedig voorbijtrekkend, zich weldra in het Noorden verliezen zal.

ENGELAND.

Londen, 18 maart. In de beide huizen van het parlement is dezer dagen weder gehandeld over voorstellen, strekkende om de bestaande graanwetten te veranderen; doch de voorstanders van zoodanige verandering zijn, even als vroeger, te kort geschoten, en de bewuste voorstellen met eene groote meerderheid van stemmen verworpen.

— Het bevestigt zich, dat op Sint Domingo een ernstige opstand is uitgebroken, en dat de oproerlingen, ongeveer achtduizend in getal en wel gewapend, de aftreding van het op militairen voet ingerigt bestuur, en eenen regeringsvorm op de wijze van dien in de Vereenigde Staten, eischten.

FRANKRIJK.

Parijs, 18 maart. In Algerië worden groote toebereidselen tot de voorjaars-expeditie gemaakt, die eene der uitgebreidste schijnt te moeten zijn, welke in het noorden van Afrika plaats gehad zullen hebben. De gouverneur-generaal wil de woestijn bezoeken en *Abd-el-Kader* dwingen het door Frankrijk veroverd grondgebied geheel te verlaten. De reis van dien opperbevelhebber herwaarts schijnt ten eenemale opgegeven te zijn, daar zijne tegenwoordigheid in Afrika noodzakelijker wordt geacht dan de persoonlijke verdediging, in de Kamer de gedeputeerden, van het door hem gevolgd stelsel.

— Een goed gedeelte onzer dagbladen blijft nog steeds vervuld met de bijzonderheden der ramp van Guadeloupe en met die der pogingen, welke men aanwendt om de gevolgen van die ramp te leenigen. Bij de Pairs is gisteren de onderstands-wet voor onze ongelukkige kolonie insgelijks aangenomen, en wel, door eene zonderlinge overeenkomst, even als bij de afgevaardigden, met algemeene stemmen, doch met twee zwarte balletjes, welke men verklaarde bij vergissing in de bus geraakt te zijn. Eergisteren beliep het gezamenlijk bedrag der inschrijvingen van Guadeloupe 200,978 franken, 95 centimes. Deze opgaaf schijnt alleen Parijs te betreffen, maar men heeft ook reeds tijding, dat er in de departementen met geestdrift wordt ingeschreven. Te Marseille ontving men de tijding van het ongeluk op het oogenblik zelf, dat eene aanzienlijke bijdrage der inwoners van Guadeloupe voor de slagtoffers der overstroomingen in het moederland er aankwam; men kan denken, welk eenen indruk die omstandigheid op het gemoed der zoo ligt beweegbare Marseillanen maakte.

Het schijnt dat al onze staats-partijen om het zeerst in deelneming en liefde-hulp wedijveren. Ondertusschen heeft de *Gazette de France*, in hare vijandigheid tegen de thans regerende dynastie, de giften der koninklijke familie tegenovergesteld aan die, welke *Lodewijk XVIII* en *Karel X*, benevens de leden van hun geslacht, bij soortgelijke rampspoeden gegeven hebben; de eerste dier vorsten b. v. gaf, in 1815, aan de slagtoffers van den oorlog 10 millioen; zijn opvolger aan die van den brand te Salins 50,000 franken enz.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 20 maart. Bij Zr. Ms. besluit van den 17den dezer maand is aan *J. F. C. Gelauff* verleend kwijtschelding van de straffe des doods, waartoe hij, bij arrest van het provinciaal geregshof van Noord-Holland, van 14 october 1842, ter zake van moedwillige brandstichting, was veroordeeld, en dezelve straf verwisseld in een half uur te pronk stelling met den strop om den hals, aan de galg vastgemaakt, en een bord op de borst, waarop de misdaad staat uitgedrukt, voorts brandmerk en 20 jaren confinement.

's Gravenhage, 18 maart. De nadere berigten omtrent de onrustige bewegingen, welke in september jl. onder de mijnwerkers op Banka hebben plaats gehad, bevestigen de herstelling der rust, maar hebben doen zien, dat dit oogmerk niet heeft kunnen bereikt worden zonder het aanwenden van ernstige middelen, waarbij verscheiden Chinezen het leven hebben verloren. Meerdere bijzonderheden, dan deze, zijn niet bekend; evenmin is de hoegrootheid der schade opgegeven, ontstaan uit het staken van den arbeid in de tinmijnen, eene staking die echter in allen geval eene mindere leverancie van tin deed vreezen.

's Gravenhage, 19 maart. De latere berigten uit Brussel getuigen van de algemeene deelneming, ook aldaar door dit sterfgeval verwekt. De koning der Belgen, die het berigt daarvan op zijn landgoed Ardenne ontving, betoonde zich daarover diep getroffen, en de koningin heeft terstond eenen brief van deelneming aan mevrouw *Falck* gezonden. Al de leden van het korps diplomatiek en eene menigte andere aanzienlijken, ten getale van meer dan vijfhonderd, hebben in persoon kaarten van rouwbeklag aan het hôtel van het Nederlandsch gezantschap afgegeven. Mevrouw *Falck* heeft ook, naar verzekerd wordt, eenen eigenhandigen brief van Z. M. den koning der Nederlanden, tot gelijk doel, ontvangen.

— Heden morgen heeft Z. M. koning *Willem Frederik*, graaf *van Nassau*, voor de eerstemaal na zijne ziekte, de godsdienstoefening in de kloosterkerk bijgewoond, onder het gehoor van ds. *Timmers Verhoeven*, die voor de herstelling van Z. M. vurige dankbeden ten hemel heeft gezonden.

's Gravenhage, 20 maart. In de zitting der Tweede Kamer van heden is door de centrale afdeeling verslag uitgebragt over het ontwerp van wet nopens de patenten. De beraadslagingen over hetzelve werden bepaald op aanstaanden vrijdag, des morgens ten 11 ure.

De voorzitter heeft kennis gegeven, dat tot rapporteurs over het ontwerp van wet, tot regeling van oorlogsschuld, zijn benoemd: voor de 1ste afdeeling, de heer *Enschede*; voor de 2de afdeeling, de heer *Luzac*; voor de 3de afdeeling, de heer *van Rechteren*; voor de 4de afdeeling, de heer *Bucker*; voor de 5de afdeeling, de heer *van Rijckevorsel*.

Voorts zijn ingekomen eenige verzoekschriften, waaromtrent door de daartoe gestelde commissie reeds da-

delijk verslag is uitgebragt, gelijk op nog eenige andere stukken, aan dezelve verzonden, als:

I. Bij monde van den heer *Menso:*

1o. Op een adres van mr. *H. Bloemen*, procureur bij de arrondissements-regtbank te Almelo, wonende te Ootmarsum, tegen de provinciale reglementen op het bestuur ten platten lande;

en 2o. Op een adres van *W. J. Elfringh* c. s., landbouwers in de gemeente Norg (Drenthe), tegen het ontwerp van wet op de grondbelasting.

II. Bij monde van den heer *Boreel van Hoogelanden:*

1o. Op een adres van de commissie van bestuur van het instituut voor doofstommen te St. Michiels-Gestel (Noord-Braband), een rijks-subsidie voor dit gesticht verzoekende;

en 2o. Op een adres van het armbestuur bij de hervormde gemeente te Deventer, verlangende eene wijziging der personele belasting, voor zoo verre de dienstmeisjes betreft.

III. Bij monde van den heer *van Rappard*:

1o. Op drie adressen van boekhandelaren te Groningen, Zwolle en Deventer, en Utrecht, tegen de bepaling van het Strafwetboek, betrekkelijk de aansprakelijkheid van drukkers, uitgevers, enz.;

en 2o. Op een adres van schoolonderwijzers te Groningen, tegen des wetten op het patentregt, en verlangende, dat de bijzondere onderwijzers der tweede klasse daarvan mogten ontheven worden.

IV. Bij monde van den heer *Scheers van Harencarspel:*

Op twee adressen, als: van griffiers van de kanton-geregten te Alkmaar, Schagen en Helder, en van procureurs bij de arrondissements-regtbank te Brielle.

Er werd besloten al deze verzoekschriften ter griffie neder te leggen.

Voorts is nog in handen der commissie gesteld een adres van een commissionair in effecten te Leiden, tegen het aanhangige ontwerp van wet nopens de conversie.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, is de zitting verdaagd tot aanstaanden vrijdag, des morgens ten 11 ure.

Arnhem, 20 maart. De *Preussische Staats-Zeitung*, van 18 dezer, geeft het volgend antwoord aan het *Journal de la Haye.* »Het *Journal de la Haye* (no. 60) vraagt naar het gevoelen der *Staats-Zeitung* omtrent een artikel, waarmede de *Kölnische Zeitung* met groote bitterheid geantwoord had op de beschouwingen van genoemd blad omtrent de betrekkingen van Holland, Duitschland en België. Het antwoord is niet moeijelijk te geven.

Het *Journal de la Haye* neemt het Keulsche artikel als een nieuw bewijs op, dat de opruijing tot haat tusschen Duitschland en Holland van de Pruissische, onder censuur staande pers uitgaat, welke zich gewoonlijk de kalme taal der *Staats-Zeitung* niet tot voorbeeld neemt. Wij antwoorden, dat men van een op zich zelf staand blad, als de *Kölnische Zeitung*, bezwaarlijk die gematigdheid in toon en strekking verwachten kan, welke de *Staats-Zeitung*, als naauwer met de belangen der regering verbonden, zich tot rigtsnoer stelt; wij zeggen verder, dat de censuur, die uit naam der regering over alle bladen wordt uitgeoefend, haar geenszins tot solidaire verantwoordelijkheid omtrent den inhoud verpligten kan; in dat geval zou de regering ook de aanvallen billijken en deelen, welke de pers onder hare censuur, zoo dikwerf tegen de regering rigt. Daar dit zoo is, zoo schijnt het ons toe, dat men hieruit veeleer het gevolg moet trekken, dat, hoe minder men over het algemeen de dagbladen-polemiek als een bevorderingsmiddel van den volkenvrede beschouwen kan, men des te zorgvuldiger alles vermijden moet, wat de pers aanleiding kan geven tot het aanvuren van nationalen haat.

Ingezonden stukken.

Java.

II.

In een voorafgegaan artikel, opgenomen in de *Arnhemsche Courant* van den 19den dezer, hebben wij gezien, dat het groot belang, hetwelk Nederland heeft bij een goed beheer der Oostindische bezittingen, de daarstelling vordert van een invloed uitoefenend toezigt op de verrigtingen van den minister voor de koloniën. Wij moeten er nog bijvoegen, dat ook voor Java's ingezetenen zulk een toezigt wenschelijk is; dewijl ook zij met regt aanspraak maken op bescherming van hunne belangen, en eenen waarborg behoeven tegen miskenning hunner regten en misbruik van gezag.

Naar ons inzien kan zulk een toezigt het meest geschikt uitgeoefend worden door eenen raad van koloniën.

Het denkbeeld is niet nieuw. — Velen hebben hetzelve geopperd en aangeprezen. Reeds in 1832 betoogde de heer GRAAF TEN BRINK in zijn geschrift: *»Een woord over het beheer van Indië, en over de daarin wenschelijke veranderingen"* de noodzakelijkheid voor zulk eene instelling. In 1840 vond het eenen voorstander in den heer KRUSEMAN, in zijne *» Beschouwingen der contracten, enz."* te 's Gravenhage uitgegeven. Het meest uitgewerkt vinden wij het in een te Haarlem in 1841 uitgekomen geschrift, ten opschrift voerende: *»Belangen van Nederland en Nederlands Indië."*

In weinige woorden laat zich te zamenvatten, wat wij, en velen met ons, door eenen raad van koloniën verstaan en wat wij van dezelve verwachten.

Wij bedoelen eene vereeniging van zaakkundige, werkzame, zelfstandige menschen, daargesteld bij de wet, onafhankelijk van den minister voor de koloniën; een adviserend collegie, geen deel hebbende aan de uitvoerende magt, bij hetwelk de minister gehouden zijn zal, in zaken van meer dan gewoon belang, het advies in te winnen, inzage hebbende in alles wat betrekking heeft tot de koloniale administratie, waakende en toezigt houdende voor en op de belangen van het moederland en van de koloniën.

Wat de door den raad van koloniën te geven adviezen betreft, zijn wij al verder van gevoelen, dat, tot bereiking van het doel der instelling, de minister gehouden moet zijn, in geval zijn advies verschilt met dat van den raad, beide adviezen aan Z. M. den koning, tot het doen eener keuze, voor te leggen.

Het zal wel niet noodig zijn op te merken, dat het voor den koning van groot belang is, op deze wijze, bij het nemen van een besluit, van meer dan eene zijde te worden voorgelicht in zaken, dikwerf van eenen geheel anderen aard, dan de zaken van het moederland; even weinig, dat zulk eene instelling ook wenschelijk is voor den minister, daar zij hem ontheffen zal van een gedeelte der verantwoording, welke thans zwaar op zijne schouders drukt, altans behoort te drukken.

Ten aanzien der kosten, welke de instelling van eenen raad van koloniën veroorzaken zal, volgen wij wat hieromtrent door den schrijver der *»Belangen van »Nederland en Nederlands Indië,"* voor ons, zeer juist is opgemerkt. Die onkosten zijn, zoo niet geheel, dan toch grootendeels, te bestrijden door het intrekken van een enkel lid van den raad van Indië, uit wiens bezoldiging onderscheidene hier te lande zeer voldoende traktementen kunnen gevonden worden. — Het volle getal der leden van dien raad schijnt toch niet zoo geheel onmisbaar te zijn, daar in 1840 — zoo wij ons niet bedriegen — van het vijftal derzelve drie, te gelijker tijd, met verlof zich hier te lande bevonden.

Wij hopen, dat deze herinnering aan wat zoo velen met ons, in het belang van Nederland, bij voorduring gevraagd hebben, niet zonder vrucht blijven zal. En toch durven wij ons nog niet vleijen met eene instelling, welke de ver reikende magt van den minister voor de koloniën een perk stellen zal. Het alleenheerschen heeft te veel wat aantrekt, om uit vrije beweging te worden opgegeven. Te veel is het, welligt van eenen minister voor de koloniën gevraagd, een gedeelte zijner magt aan het welbegrepen belang des volks ten offer brengen; en toch: dat vrijwillig offer is noodig, zal een raad van koloniën tot stand komen, wijl het den minister, bij den wil daartoe, niet moeijelijk vallen kan, de schaduwzijden der instelling zoo sterk te doen uitkomen, dat het den koning noode zal kunnen behagen, tegen het gevoelen van den minister aan Nederland te geven wat wij vragen, en, naar onze overtuiging, voor een duurzaam bezit van Java onmisbaar is

Moge de tegenwoordige minister voor de koloniën den wil hebben om de hand te leenen tot de beperking van eene magt, welke in handen van sommigen voor Nederland hoogst verderfelijk zijn kan. Moge de koning, het groot belang van een goed bestuur onzer Oostindische bezittingen inziende, van eenen maatregel gebruik maken, welke hetzelve op hechter grondslagen vestigen zal!

Arnhem, maart 1843. P.

Vrije invoer. — Verarming.

Sedert den tijd, dat er sprake is geweest, om bestaande tarief van in-, uit en doorvoer te wijzig heeft het *Handelsblad* onderscheiden opstellen ge leverd, waarvan de bedoeling is om 's lands regeri te bewegen den invoer der vreemde koopwaren, zo niet geheel vrij te stellen, dan toch tegen uiterst l regten toe te staan. Niet lang geleden las men daaro een vertoog, hetwelk veelmeer het aanzien had do eenen buitenlandschen koopman of fabrijkant, d wel door iemand te zijn geschreven, die Nederland t zijn vaderland heeft, of Nederlandsche belangen he voor te staan. Wij willen ons echter met dat cosm politisch geschrijf niet inlaten, maar ons thans een oogenblikken bezig houden met de voornaamste ste ling, voorkomende in het nummer van 25 februar onder het opschrift van: *het verband tusschen invoe en uitvoer.*

Als eene onomstootelijke waarheid wordt daari voorgedragen *»dat geen invoer-handel denkbaar is zonder met uitvoer-handel in verband te staan*, en da alzoo *de eerste het gevolg van en de prikkel tot de laatsten is."* De schrijver daarvan beweert, dat dez grondstelling der volkshuishoudkunde wordt voorbi gezien, en de invoer-handel dwaasselijk met hoog regten wordt bezwaard, dewijl zulks den uitvoer va eigene producten in gelijke evenredigheid moet doe verminderen.

Het is ons oogmerk niet om aanmerkingen te make op de overige stellingen, in dat artikel te berde gebragt want wij stemmen gaarne toe, dat al te hooge regte op vreemde goederen schadelijk zijn en hun doel onbeije lijk bereiken. Vooral ook zijn wij het met den schrij ver eens, dat nationale vrijheid vereischt wordt to oefening van nationale vlijt; maar wij hebben ons verpligt gevonden, om ons tegen zijne eerstgenoemde hoofdleering te verheffen, al zou zulks hem, zoo als meermalen gebeurt, ook nog zoo gemeenzaam doen worden.

Volgens die hoofd-grondstelling werkt de invoer va buitenlandsche goederen als een prikkel tot vermeer dering der eigene productie en zal de nationale industrie bevorderd worden, wanneer die invoer tegen lage regten kan geschieden. Deze leer nu oordeelen wij alleen geldig te zijn voor een volk van onbeschaafden die niet weten wat er in de wereld te koop is. Voor ons land, daarentegen, dat eeuwen lang met alle oorden der wereld handel heeft gedreven en met alle koop goederen der aarde is bekend geworden, moet de regel worden omgekeerd. — Wij stellen dus: *dat vermeerdering van eigene producten tot middel den invoer handel moet onderhouden en vermeerderen.*

De waarheid van dezen omgekeerden grondregel wordt door ons, voor onwederlegbaar gehouden, en zoo duidelijk als iets zijn kan; omdat elkeen uiterst gemakkelijk kan begrijpen, dat men *op den duur* veel moet winnen om *op den duur* veel te kunnen koopen en verteren.

De omvang van den invoer-handel moet geregeld afhankelijk *van*, en evenredig zijn *aan* den bloei der overige takken van nijverheid, zoodat, wanneer de eigene productie kwijnt, ook de invoer-handel, zoo al niet dadelijk, dan toch langzamerhand moet afnemen. Immers wanneer de groote menigte minder waarde voortbrengt, dan kan zij hare gewone vertering niet volhouden; zij moet noodzakelijk het gebruik van vreemde waren, zoo wel als van eigene voortbrengselen verminderen en in evenredigheid brengen met de middelen, waarover zij kan beschikken om dezelve te betalen.

Hoe klaarblijkelijk deze waarheid nu ook zij, — dezelve heeft zich in ons land nimmer naar behooren kunnen doen gelden, omdat de handel van ouds een overwigt bezit boven de overige takken van nijverheid, en bovendien steeds de beste en ijverigste tolken heeft gehad, om zijne belangen *van den dag die is*, met opoffering van *de toekomst*, te bepleiten.

Dit overwigt des handels, geholpen door eene zorgvuldig aangekweekte, maar verwarrende uitbreiding van het begrip, door het woord handelsvrijheid uitgedrukt — waardoor hetzelve niet slechts wordt toegepast op het vrije verkeer tusschen landen en landen, noch op de vrije beweging des handels binnens lands, maar ook op den vrijen invoer ter consum tie — heeft te weeg gebragt, dat de regering d lands de belangen van den *landbouw* nimmer behoo lijk heeft ter harte genomen en aan de binnenlan sche *kunstvlijt* slechts eene hoogst gebrekkige, zelfs heillooze bescherming heeft verleend, bestaande

tweeën onstelselmatig en afwisselend belasten en ontheffen van vreemde voortbrengselen, zoodat alle eigene industrie voor of na werd verlamd, en de arbeid des vreemdelings werd begunstigd en bevorderd.

Nog altijd hoort en ziet men beweren, dat de handel de voornaamste bron is van onze welvaart, en nog altijd blijft men, zoo sprekende, den invoer van vreemde koopwaren tot binnenlandsch verbruik met het begrip van vrijen handel vermengen. Nog altijd vreest men ook met vermindering van de algemeene welvaart, wanneer er te duchten valt, dat eenig aanmerkelijk gedeelte der belastingen op de voortbrengselen des vreemdelings zal worden overgebragt, om de gelegenheid tot winstgevenden arbeid voor onze werkzoekende arbeiders te verbeteren. Zoolang echter deze beschouwing ingang zal vinden, zoolang ook zullen allerlei buitenlandsche producten binnenslands verbruikt worden, zonder dat er van de vreemde nijverheid eenige belangrijke bijdragen voor de overgroote behoefte van den staat gevraagd worden. Die offers echter moeten er zijn; derhalve moet de eigen arbeid daarmede worden belast, want andere voldoende en aannemelijke middelen, om de schatkist te bevredigen, zijn moeijelijk aan te wijzen.

Maar of het niet genoeg ware aan landbouw en industrie de vruchten van hunnen arbeid grootendeels te ontnemen, ten einde in de behoeften van den staat te voorzien, zoeken ook de handelssteden zelve, zoowel als alle eenigzins belangrijke gemeenten in Nederland, hunne huishoudelijke uitgaven aan te vullen door insgelijks de voortbrengselen van den landbouw met hunne accijnsen en opcenten te belasten. En terwijl de bestrijders van een afdoend invoerregt op vreemde granen de behoefte des volks aan goedkoop brood met nadruk en met grooten schijn van menschlievendheid aanvoeren, zwijgen zij van de oneindig grootere plaatselijke en landelijke belastingen, welke de eerste levensbehoeften dikwijls om de helft in prijs doen stijgen en tevens de ontwikkeling der productie beletten. Zij vergeten daarbij geheel en al hunnen grondregel, dat uit de vermeerdering van invoer en verbruik in de steden eene vermeerdering van uitvoer naar binnenslands gelegene plaatsen moet volgen, en dat de eigene consumtie van vreemde manufacturen en koloniale waren zonder die stedelijke belastingen veel aanzienlijker zoude worden.

Dwaasselijk worden dan ook, naar ons gevoelen, de gevolgen voorbijgezien van eene handelstheorie, bij welker toepassing de scheppende krachten van allen volksrijkdom, de landbouw en de kunstvlijt beide, onder belastingen en belemmeringen worden verstikt, terwijl de arbeid der vreemdelingen wordt ontzien en bevorderd. Men neemt den schijn aan te zoeken naar de oorzaken van kwijning en armoede. — Maar, *wir sehen den Wald vor lauter Bäumen nicht*. — Onzes erachtens leven en bewegen wij ons te midden dier oorzaken. Wij voeden, kleeden, meubileren, versieren en vermaken ons met de voortbrengselen der buitenlanders *en geven aalmoezen in plaats van werk* aan onze arbeiders.

En waar ter wereld toch, mogen wij vragen, wordt die dwaasheid zoo zeer gezien en gehuldigd als in Nederland? — Wordt ons het voorbeeld daarvan gegeven bij de volken, die ons omringen, of zijn wij meer dan deze bloeijend geworden, sedert dat wij de beschermende hand onttrokken hebben aan eigen arbeid? Door den handel zegt men, thans zoo wel als twee eeuwen vroeger, is ons vaderland groot en rijk geworden; ergo zal voor ons de handel steeds de voornaamste bron van volksbestaan zijn, die gespaard en gewaardeerd moet worden boven alle andere takken van nijverheid. Maar, ei lieve! zouden zij, die zoo spreken, dan werkelijk meenen, dat de handel, welke ons land rijk maakte, bestaan heeft in den invoer van vreemde waren, *om die te consumeren*? Voorwaar, als dit het geval kan zijn, dan moet onze eigene productie in die dagen onbegrijpelijk groot, belangrijk en winstgevend zijn geweest; want die invoer kon immers, volgens de eigen leer van het *Handelsblad*, niet hebben bestaan, dus niet rijk gemaakt hebben, zonder evenredigen uitvoer? Zoude echter onze handel in die tijden zijnen voorspoed niet voor het grootste gedeelte verschuldigd zijn geweest aan den bloeijenden staat van eigen manufacturen en velerlei andere binnenlandsche productie, gevoegd bij den invoer en weder uitvoer van vreemde koopwaren, en vooral ook aan de vracht en koopvaart van de eene buitenlandsche haven naar de andere? En is die soort van handel niet van geheel anderen aard dan de tegenwoordige, welke zijne winsten moet zoeken in de vermeerdering van het binnenlandsch verbruik van vreemde voortbrengselen, welke ons eigen land veelal zelfs, *zonder kunst of gunstmiddelen* zoude opleveren, indien de productie en bewerking daarvan niet werd belemmerd en belast.

Dat de handel alleen, zonder door nationale voortbrengselen te worden gevoed en voortgeholpen, wel enkele steden kan bevolken en verrijken, maar geenszins een geheel land tot bloei en welvaart kan brengen, bewijst het voorbeeld van Hamburg en onze eigene handelsteden. Zij bevinden zich immers nog bijna in denzelfden staat van rijkdom en bevolking als voor vele jaren, ja, als voor eeuwen; terwijl de krachtige ontwikkeling der nijverheid zelfs bij een meer belemmerd handelsverkeer de magt en grootheid van Londen, Parijs, Berlijn, Weenen, Moskou, Petersburg en andere hoofdsteden, waarvan de meeste niet eens tot de eigenlijke handelplaatsen worden gerekend, drie- en viervoudig in denzelfden tijd is toegenomen; even als zulks ook heeft plaats gehad met de magtsverdubbeling der landen zelven, waartoe die steden behooren.

Willens moet men dus wel blind en doof zijn, om niet in te zien, hoezeer ons vaderland bij alle andere rijken meer en meer ten achteren is geraakt; terwijl men, om, als het ware, opzettelijk zich zelven en anderen te misleiden, geene aandacht schijnt te willen vestigen op de oorzaken van den bloei der staatsinkomsten en der algemeene welvaart in Frankrijk, Rusland, Oostenrijk Pruissen en andere kleinere staten, maar integendeel behagen schept om telkens op den onrustigen toestand van Engeland te wijzen, alsof van de productive krachten eener natie ook niet evenzeer een verkeerd en overdreven gebruik kan worden gemaakt, als van elke andere zaak, die, bij verstandige aanwending, nut en voordeel geeft. Die waarschuwingen toch zijn voor Nederland niet anders dan ijdele en laakbare schrikbeelden; want ten gevolge onzer nietige industrie zijn wij er nog veel verder van af, om de wereld met onze voortbrengselen te kunnen, of te willen overstelpen, zoo als door Engeland wordt beoogd, als onze staatkundige magt verschilt van de reuzenkrachten, die Engeland niet enkel uit zijnen handel, maar voornamelijk uit de bevordering zijner middelen van productie heeft verkregen.

Mogten deze woorden tot nadenken opwekken en de verkeerde behandeling onzer ware belangen, die ons doet uitteren en vergaan, leeren inzien, opdat aan onze toenemende verarming paal en perk gesteld moge worden. Mogt men dan tevens in overweging nemen, dat zelfs het bezit van onze koloniën meer kwaad dan voordeel zal aanbrengen, wanneer derzelver voortbrengselen alleen dienstbaar worden gemaakt aan de belangen van weinigen, terwijl de invoer tot binnenlandsch gebruik van vreemde koopwaren, vooral van granen, door den uitvoer der koloniale waren noodzakelijk wordt gemaakt, ten nadeele der eigene productie, naardien, volgens de leer van het *Handelsblad* zelve, welke hier *toepasselijk* is, geen uitvoer op den duur mogelijk kan zijn, zonder in evenredigheid den invoer van vreemde goederen toe te laten.

Ziedaar onze beschouwingen omtrent eene belangrijke zaak. Zal men nu willen besluiten, na lezing van het door ons geschrevene, dat wij vijanden zijn van vrijen handel of van den invoer van vreemde koopgoederen, dan zal men onze gezindheid grootelijks miskennen; — wij wenschen alleen, dat de druk der belastingen, voor zoo ver het noodzakelijk is dien op koopwaren en levensbehoeften te doen wegen, voornamelijk moge nederkomen op den arbeid van vreemde handen en minder op dien der eigen ingezetenen.

En kan zulks niet geschieden zonder belemmering van den handel, — dat er dan bij het patentregt onderscheid gemaakt worde tusschen kooplieden in vreemde goederen en die in voortbrengselen des lands. De handel moge dan, onzenthalve, zoo vrij gedreven worden als onze betrekkingen met andere staten veroorloven; doch, in alle geval, behooren onze kunstvlijt en onze landbouw ontheven te worden van de belemmeringen en zware lasten, waardoor zij, *of regtstreeks, of volgens omwegen, worden gedrukt*, opdat het hun mogelijk zij, onder de worsteling met den vreemdeling te blijven bestaan en te bloeijen, in plaats van te bezwijken.

d.

(Wij zijn zeer ver verwijderd van de stellingen des inzenders goed te keuren. Integendeel, wij gelooven, dat het *Handelsblad*, eene met de beginselen eener verstandige staatshuishoudkunde overeenkomstige leer heeft voorgestaan. Handel biedt het krachtigste middel aan tot opbeuring en bevordering van landbouw en fabrijknijverheid: hoe uitgebreider vrijheid hem maakt, hoe zekerder de laatste bloeijen zullen, wanneer zij voor bloei vatbaar zijn en niet alleen ten gevolge van kunstmiddelen leven. In eenen strijd van beginselen wilden wij, echter, geene stem smoren, hoe zwak ons hare klank ook voorkwam.)

Waarom behoeft men een leger?

Wat men ook van tractaten, wat men van de verdediging der onzijdigheid moge zeggen, — er kunnen verwikkelingen ontstaan, welke andermaal zouden kunnen verpligten, de *remedier aux dérangemens survenus dans le système par les traités de 1814 et 1815, ou de 1831.*

Frankrijk moge bevriend met België, België met Frankrijk zijn, — maar nimmer kan België dulden met Frankrijk vereenigd te worden; zelfs kan België met Frankrijk geen gemeene zaak bij verwikkelingen maken. De militaire politiek schrijft voor: »*La nation qui la première aide en* CONQUÉRANT *à subjuguer ses voisins commet une faute irréparable.*" België vooral zou dit ondervinden bij het algemeen heerschend gevoelen in Frankrijk, dat de Rijn de natuurlijke grenzen van dit rijk zijn. — België is neutraal en moet dit blijven.

Wanneer echter twee groote staten elkander den oorlog aandoen, dan bestaat er eene militaire staatkunde die wil: *qu'il ne faut point souffrir de neutralité.* Is Frankrijk dus in oorlog met Duitschland, wat dan?

Andere staten zullen dan moeten optreden, »*avec des mesures repressives pour garantir et défendre sa neutralité.* België zal zich dan in de armen moeten werpen zijner naburen, welke deszelfs *zijn of niet-zijn* geenszins op het spel zetten; waaruit andermaal zou kunnen volgen, dat Europa nieuwe graven zou hebben te delven naast die van Ligny en Waterloo.

Welke staatkundige *hypothesen* men moge vaststellen, — zij kunnen allen falen. 1830 heeft het bewezen. België kan andere staatkundige gevoelens, in volgende voorkomende omstandigheden, aankleven dan wij, of met de onze instemmen.

In het eerste geval zou het kunnen zijn, dat er aan geen bondgenootschap met België te denken valt; in het tweede geval zou het daarmede anders gesteld wezen.

Wat Duitschland betreft, hetzelve haakt niet naar veroveringen, maar heeft eene vaste grondstelling, namelijk, dat tusschen dat land en Frankrijk eene zelfstandige magt behoort te zijn, die sterk genoeg is om van beiden onafhankelijk te wezen. Wat zou dus aan Duitschland overblijven te doen, wanneer, bij eene waggelende gesteldheid van Europa, België deszelfs wezenlijk belang uit het oog verloor? En zou er dan tusschen Duitschland en Frankrijk eene zelfstandige magt bestaan, *sterk genoeg*, om, door eigen middelen, onafhankelijk te zijn? Duitschland en andere staten zouden dan moeten optreden, »*avec des mesures répressives pour garantir et défendre notre indépendance.*" Wij behoeven waarlijk geene diplomaten, die in Engeland tegen het overwigt van Duitschland, op Nederland hebben te waarschuwen. Wat Engeland betreft, — zoo deszelfs overwigt op ons mogt blijken, dan zullen andere staten dit evenmin gelaten kunnen aanzien.

Ziedaar onze positie. De staten, welke ons omringen, hebben allen eene krachtige militaire organisatie. Het is genoeg te zien wat onze vrienden en naburen (onze natuurlijke bondgenooten) van ons vergen kunnen; althans zouden zij niet gaarne opmerken, dat wij van de grondstelling van JOMINI afweken, wanneer hij zegt: »Een gouvernement, hetwelk het leger veronachtzaamt, *onder welk voorwendsel ook*, is schuldig in het oog der nakomelingschap."

En wat beweren wij? Wij beweren, dat de onafhankelijkheid van het dierbare vaderland het hoogste moet wegen.

»Hoe groot — zegt KEMPER — ook binnenlandsche ramp zij, de grootste en onoverkomelijkste ramp van allen is het prijsgeven van het volksbestaan aan vreemdelingen, waarvan de voorkoming door geene verliezen, door geene opofferingen te duur kunnen gekocht worden."

Velen hadden deze waarschuwing in 1794 en 1795 vergeten, maar zij ligt nog versch in het geheugen en waarlijk, waardoor ook ontevredenheid, zelfs over belastingen, moge ontstaan, — wij zouden de natiën

beklagen, die hare nationale eer niet boven alles stelden.

Tout peuple doit savoir maintenir une place parmi les nations.

Willen wij dus het volksbestaan niet prijsgeven, willen wij ze voorkomen, welke verliezen en opofferingen ons dezelve zou kosten, — vestigen wij dan ons oog op het leger, en op eene krachtige organisatie; want de groote kunst, om alle gebeurtenissen voor te komen, bestaat niet alleen in wisseling van protocollen, maar daarin, dat men vooraf al zijne middelen voorbereid heeft, ten einde in het oogenblik, waarin men eene partij moet kiezen, niet verlegen te zijn. — Daardoor alleen kunnen wij aan onze staatkunde kracht bijzetten. . . .

(Het is een te verblijdend teeken, wanneer het leger niet in zijn zwijgen volhardt, maar meer en meer een beroep op de publieke opinie doet, dan dat wij het de gelegenheid daartoe sluiten zouden, zoo dikwerf wij elkander niet op hetzelfde terrein mogten ontmoeten. Wij plaatsen dus dit stuk, zoo wel als een paar andere hierop volgende, van denzelfden schrijver, niettegenstaande wij hemelsbreed van zijne meening verschillen. Hij zoekt kracht aan den staat te geven, van waar die, in onze oogen, niet komen kan. Geen leger, hoe talrijk en krijgshaftig ook, zal ons sterkte geven, indien het die niet uit onze instellingen ontleent; deze alleen kunnen, ook zonder leger, eenen staat doen eerbiedigen; in tijd van nood zal het dien staat aan geene behoorlijke verdediging ontbreken. Jaren lang millioenen schats uit te geven om tegen eene mogelijke, zeer onzekere gebeurtenis gewapend te zijn, komt ons dwaze verspilling voor. De eeuw der oorlogen is voorbij, en moge deze al niet geheel verdwijnen, alles voorspelt, dat zij meer en meer zeldzaam zullen worden. Waartoe ons dan ingerigt, alsof HANNIBAL voor de poorten ware? Rigt liever alles zoo in, dat gij, in geval van nood, weet, op welke magt gij rekenen moogt; maar verbenzel nu, geenen tijd, noch verspil geld met de ijdele praalvertooning van een naar onze bedrukte omstandigheden altijd te kostbaar leger.)

Aan de Redactie.

Zeer te regt heeft de redactie der *Arnhemsche Courant* de begrooting van het departement van justitie, dienstjaar 1844 en 1845, beoordeelende, aangemerkt, dat het te wenschen ware, dat de heer VAN HALL de Kamer inlichtte, of hij het bestaande misbruik, om aan leden der regterlijke magt, met name aan den president van den Hoogen Raad, toelagen te verleenen, zoude handhaven.

Het *Nederlandsch Nieuwsblad* heeft in antwoord bekend gesteld, dat de minister van justitie besloten heeft, de door vele regterlijke ambtenaren onwettig genoten ongeoorloofde toelagen te doen ophouden.

Het *Handelsblad* wenscht Z. Exc. geluk met het herstel dezer onwettige handeling, die reeds te lang heeft bestaan. Men zoude mogen vragen, of het niet meer prijzenswaardig, meer vertrouwen inboezemend, meer karakterkend ware geweest, indien de minister van justitie, dadelijk bij zijne ambts-aanvaarding, bij zijne officiele circulaire aan de procureurs-generaal, dd. 9 april 1842, van zijn voornemen, om het bestaande kwaad te doen ophouden, had doen blijken?

Zijn er niet dadelijk na de gemelde circulaire, zoo in de *Arnhemsche Courant* als in het *Handelsblad*, artikelen tegen deze, alle vertrouwen vernielende maatregelen van den ex-minister VAN MAANEN verschenen? Is de heer VAN HALL niet op het bestaande kwaad herhaaldelijk gewezen? Waarom moest de *Arnhemsche Courant* van 28sten februarij 1843 alweder op datzelfde punt terugkomen?

De heer VAN HALL zal moeten erkennen, dat de hoog geprezene roem van onafhankelijkheid der regterlijke magt door zulke, alle vertrouwen-ondermijnende handelingen is besmet, en dat de intrekking van dien verderfelijken maatregel, op de wijze, zoo als zij is geschied, niet geschikt is, veel vertrouwen in te boezemen.

Zal het verderfelijk mistrouwen door het geschrijf van het *Nederlandsche Nieuwsblad* nu in eens in gelooving vertrouwen verkeeren? De vraag is, of de onwettige toelagen, al zijn zij thans niet op de begrooting van het departement van justitie te vinden, niet middelijk gegeven worden?

Op welk eene gepaste wijze zal de heer VAN HALL het geschokte vertrouwen weder opbeuren? Welke maatregelen zal hij beramen, om den eerbied voor het regtswezen, den roem van onafhankelijkheid, te herstellen en te bevestigen? Met gespannen verwachting zullen er afdoende waarborgende maatregelen van den minister van justitie worden te gemoet gezien.

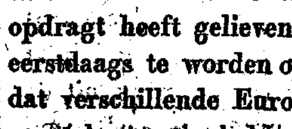
's Gravenhage, maart 1843. W.

De heer A. BERLIN, ridder van de Eikenkroon.

Toelichting op het artikel van 9 maart 1843.

De verontwaardiging van den steller van het bedoelde artikel schijnt zoo groot te zijn geweest, dat hij ongeveer drie weken heeft behoefd, om dezelve lucht te geven. Immers de benoeming van BERLIN tot ridder van de Eikenkroon dagteekent van 22 februari. De drijfveren daarlatende, welke den schrijver des artikels zijnen dapperen uitval hebben geinspireerd over het, naar zijn oordeel kwistig, uitdeelen van ridderorden, bepaalt men zich eeniglijk in deze regels bij de zoogenaamde nietigheid des jeugdigen ridders. Jeugdig, — deze hoedanigheid bezit BERLIN in wezenlijkheid; slechts vier en twintig jaren oud, heeft hij den tijd nog niet gehad, zich aan den schrijver van bovengemeld artikel te doen kennen, maar rekent onder zijne bekenden mannen, wier namen volgen zullen. BERLIN schreef bereids ongeveer 100 diverse werken, waaronder *Ouvertures* en *Symphoniën*, waarvan de opdragt, volgens eigenhandig, onder ons oog gekomen, schrijven van MENDELSSOHN BARTHOLDY, KALLIWODA, LISZT, DAVID en MULLER volgaarne is aangenomen. Buiten eenige balletten, op den Amsterdamschen schouwburg en elders vertoond, componeerde hij verscheidene opera's, waarvan wij enkel zullen opnoemen *de Bergwerkers*, in 1841 twaalf malen achter elkander te Amsterdam opgevoerd, en verder tot aan de 22ste voorstelling gekomen, zijnde de tekst er van door den puikdichter JACOB VAN LENNEP geleverd, en op de muzijk, door CLAVAREAU vertaald, ten einde, onder de hooge gunst van opgedragen te mogen worden aan H. M. de koningin, die welgevallig deze opdragt heeft gelieven aan te nemen, te 's Gravenhage eerstdaags te worden opgevoerd. Voegt men nu hierbij, dat verschillende Europesche Tijdschriften den jongen mensch gunstig hebben gerecenseerd, onder anderen de *Thalia* te Hamburg, welke aan zijne *Vollständige Ausgabe aller Psalmen* den meesten lof toezwaait, dan verwekt het of last tot lagchen, of een pijnlijk gevoel, dat de drukpers te baat wordt genomen, om, zoo mogelijk, eenen jongen kunstenaar benijde gunsten te vergallen. BERLIN is intusschen met het schrijven van dit bedoeld artikel minder benadeeld, dan het hier soms het geval met den jongen VERHULST zou kunnen wezen, die, waarlijk al heel onhandig, als met de haren er bij is gesleept. VERHULST moge op meerdere bekendheid kunnen bogen, als niet zijnde een zoo stil, afgetrokken, uiterst nederig mensch als BERLIN, wiens uiterlijk geen de minste praalzucht verraadt en die er letterlijk uitziet, *of hij zijn oortje had versnoept*; maar de uitspraak *ex Olympide* van den artikel-schrijver zal VERHULST nog geen Europeschen roem verwerven. — Men eindigt voorloopig bij dezen met den wensch, dat de beide jongelieden mogen voortwerken, en zich de hooge onderscheiding, hun deelachtig geworden, waardig maken. ******

Advertentiën.

De Notaris *KOLFSCHOTEN*, te *Arnhem*, zal, op Vrijdag den 31sten Maart, des namiddags ten 1 ure, ten huize van *JAN WEENINK*, aan de Kraan, te *Arnhem*, publiek verkoopen:

Een OVERDEKTEN AAK of VAARTUIG, genaamd de *Vrouw Maria*, groot, volgens meetbrief, 132 Ton, met deszelfs staand en loopend want, volgens inventaris, voorzien van Rijn-Patent, liggende te *Arnhem*, in de Haven; zijnde deze Aak vroeger uit de hand te koop aangeboden, volgens advertentie in deze Courant van den 31sten December 1842.

Door Sterfgeval wordt, om terstond te aanvaarden, aangeboden:

Een HUIS, op den besten stand te *Doesborgh*, waarin sedert jaren, met goed succes, de MANUFACTUUR-HANDEL is uitgeoefend, met overneming van de daarin bevindende GOEDEREN. — Te bevragen, met *franco*-brieven, bij Mejuffrouw de Wed. *VAN KEPPEL*, of bij *J. H. SOMMER* Boekhandelaar te *Doesborgh*.

---

† † † Voor een FATSOENLIJK JONGELING
† † is er gelegenheid ter opleiding in eene
† BOEKHANDEL en BOEKDRUKKERIJ.
Adres, met *franco-brieven*, of *in persoon*, bij de Boekhandelaar *W. J. KRUIJT*, te *Arnhem*.

P. SMITS,

in de Kortestraat, Wijk B, No. 158, te *Arnhem*, maakt en verkoopt alle soorten van STROO-HOEDEN, en alles wat tot het vak behoort; Italiaansche MANS- en DAMES-HOEDEN; WASCHT en VERANDERT ook oude HOEDEN, alsof zij nieuw zijn, voor eenen civielen prijs. Beveelt zich in een ieders gunst en recommandatie.

---

† † † De Ondergeteekende is voornemens, op
† † Vrijdag den 24sten Maart eerstkomende, in
† de gewone Concert-Zaal te *Arnhem*, een CONCERT te geven, en zulks in vereeniging met den Heer *W. H. DAHMEN*, *Solo-Violist van Z. M. den Koning* en *Muzijk-Directeur* te *Nijmegen*, alsmede den Heer *ROSENBERG*, uit *Parijs*, welke zich op de *Melophone* zal doen hooren, waarop ZEd. in de voornaamste Steden, als: *Groningen*, *Leeuwarden*, *Zwolle*, *Utrecht*, *Gorinchem*, *Tiel*, enz., met zeer veel bijval is gehoord.

De programma's en toegang-biljetten à *f* 1.25 zijn bij den Concierge van genoemde Zaal verkrijgbaar.

Aanvang ten 7 ure precies.

K. J. DE VRIES.

Met permissie der Edel Achtbare Stedelijke Regering.

SCHOUWBURG.

BENEFIET-REPRESENTATIE.

Op Zaturdag den 25sten Maart 1843;

door de meeste leden van het bestaan hebbende Tooneel-gezelschap des Heeren VAN VELZEN:

De Gans met den Paauwenstaart, of *het Geneesmiddel der Hoogmoeds-dolheid*, oorspronkelijk, vrolijk Blijspel met Zang in 2 bedrijven, door [illegible] de muzijk daartoe expresselijk vervaardigd door [illegible] DE BESTE, en waarin Mejufvrouw DE BESTE eene Romance zal voordragen. Voorafgegaan door: *de Echtgenoot Kluizenaar*, Blijspel in een bedrijf, door A. VON KOTSEBUE. Nooit alhier vertoond. Tusschen de beide stukken: *de Dood van Claassens*, Fragment uit de *Hollandsche Natie*, door Neêrlands onsterfelijken Dichter HELMERS, *Declamatorium*, voor te dragen door den Heer J. MUIJS; de muzijk gecomponeerd door den Heer G. P. DE BESTE. Onmiddellijk hierop *Variaties voor de Viool*, gecomponeerd door den ridder VAN BREE; voor te dragen door den Heer Orchestmeester J. BERSEE.

Aanvang ten half zeven ure.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 20 maart 1843.

Tarwe was heden tot vorige prijzen met zeer weinig handel; *Hooglandsche f* 9 à *f* 9 25; *Cleefsche* en *Inlandsche f* 7.50 à *f* 8.50; afwijkende kwaliteiten *f* 7 à *f* 7.25 — *Rogge* van *f* 6.75 à *f* 7.40 slepende afgegaan. — *Boekweit* als voren: *f* 6.50 à *f* 6.90. — *Gerst* meer begeerd: *Winter- f* 4.75 à *f* 5; *Zomer- f* 4 50 à *f* 4.50. — *Haver* ging goed van de hand: *f* 2.60 à *f* 3. — *Klaverzaad* schaars en begeerd: *f* 19 à *f* 21. — *Erwten* zonder handel.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 21 Maart 2 El 1 Palm 5 Duim; gew. 3 Duim; gev. 0 D.

Prijs-Courant der Effecten.

MAANDAG 20 MAART.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 4½ u.
NEDERL., Werk. Schuld à 2½ pCt.	56½	56⅝	56 9/16
Dito Dito » 5 »	101	101 3/16	100⅞
Amortisatie-Syndicaat » 4½ »	97 15/16	98 1/16	97 15/16
Dito Dito » 3½ »	82½		
Handelmaatschappij » 4½ »	127½	127⅝	127½
Nieuwe Dito » 4½ »	101		
Dito Dito 1837 » 4½ »			
Oostindische Leening » 5 »	100⅝	100⅞	100⅝
Spoorweg Haarlem » »			
Aand. Rijn Spoorweg » 4½ »	94⅞		
FRANKR. Inschrijv. G:B. » 3 »			
SPANJE. Leening *Ardoins* » 5 »	19¾	20	19 15/16
Dito onbep. stukk. » 5 »	18 3/16	18⅝	
PORTUGAL. Oblig. te Lond. » 2½ »	41¾	41 15/16	41⅞
RUSL. *H. & C.* 1798, 1816 » 5 »	107½	107⅝	
Dito 1828, 1829 » 5 »	107	107⅛	
Dito 1831, 1833 » 5 »	99	99¼	
Oblig. bij *Hope* » 4 »	90 3/16	90 7/16	90 3/16
OOSTENR. Aand. à fl. 100 » *f* »			
Dito à fl. 250 » »			
Metalliek » 5 »	109⅛		
Dito » 2½ »			
BRAZILIE. Dito Dito » 5 »	80⅝		

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.